

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsačr vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodniškove ulice št. 2. — Nasnanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 20.

V Ljubljani, 21. oktobra 1897.

Letnik X.

Na straži.

Vedno bolj se bliža čas, ko bo treba Badeniju z nagodbenim provizorjem pred zbornico. Ministerski predsednik, ki je nedavno še malo se menil za klube in poslance v zbornici, je vsaki dan prijaznejši ž njimi, vzlasti z onimi, katerih nima popolno zavarovanih za-se. Popolno zanj so Mladočehi in Poljaki, kar je ob sebi umevno, ker so od vlade mnogo že dobili in zato tudi opravičeno še marsikaj pričakujejo. Pogojno Badenijeva je katol.-ljudska stranka in pa krščansko - slovanska zveza. Katol.-ljudska stranka bi rada vsaj to dosegla, da bi se obstoječi zakoni glede stvarij, zadevajočih cerkev in šolo, ne razlagali in porabljali strogo v duhu zakona, da bi torej zabranila vsako večjo škodo v verskem oziru. V toliko je ta stranka od naše v ugodnejšem položaju, da se ji vsaj za narodne drobtine ni treba boriti.

Najmanj razlogov ima naša zveza podpirati vlado oziroma večino, v kolikor ta podpira vlado Kamorkoli namreč pogledamo, vidimo, da se narodom, katerih zastopniki so se zbrali v slovansko-krščanski zvezi, morda ako izvzamemo Dalmacijo, godi v vsakem oziru tako slabo, da se jim slabejše goditi ne more, v duševnem in gmotnem oziru so ti narodi prave pastorki v državi, in to se godi tudi pod sedanjo vlado, katera računa za svoje predloge na glasove poslancev zbranih v tej zvezi.

Nedavno je bilo čitati po listih, da je bila v zvezi jako živahna debata o tem, ali naj zveza glasuje za javnost ali za tajnost legitimacijskega odseka. Bilo je po istih virih jednako število glasov na obeh straneh in predsednik Bulat je odločil za tajnost.

Mi ta sklep obžalujemo, zato ker nam Slovencem tudi javnost legitimacijskega odseka, v kateri se kaže, kako so se vršile volitve, more biti le v čast; nadalje bi spoznali, kake krivice so se godile Slovencem na Goriškem,

zlasti v Trstu in Istri, na Koroškem in na Štajarskem pri zadnjih volitvah.

Tudi po našem skromnem mnenju nikakor ne gre s takimi sklepi pokrivati vnebovpijočih krivic in groznih umazanostij, ki se pojavljajo pri vsakih volitvah v Galiciji. Kedo izmed nas Slovencev bi si upal prevzemati kako odgovornost za sleparije, s katerimi so pri nas nemškutarji trapili naš narod pri volitvah? In kar je pri nas bilo krivično, je tudi v Galiciji in jedina pot, da se krivica polagoma odpravi, je javnost, ki nam razkriva gnjilobo. — Kar je krivično, je krivično in obsodbe vredno in tu ne zadostujejo nobeni oziri, tudi ne oziri največjega političnega prijateljstva, nikaar še le tako rahle zveze kakor vlada mej desniškimi strankami.

To stvar smo omenili zato, ker se sedaj bliža čas, da Badeni začne iskati glasov za svoje vladne predloge. Mladočehe in Poljake ima na svoji strani, s katol. ljudsko stranko in z našo zvezo se sedaj dogovarja.

Sedaj treba, da pokažejo poslanci, zbrani v zvezi, da umejo položaj ter da jim je neznosno stanje našega naroda, vzlasti na naših mejah, vedno pred očmi. Sklepi vseslovenskega shoda in posebe duh in javno mnenje, ki je vladalo na tem shodu, na katerem je bil zbran cvet našega in istersko-hrvatskega naroda, to bodi našim poslancem pred očmi. Oni obupni blizi iz Istre, s Koroške, Štajerske itd., teh ne smejo prezreti naši zastopniki vzlasti sedaj v velevažnem trenutku. Praznih obljub je dovolj, preveč, mi neizprosno zahtevamo dejanj za našo mnogoletno tlako.

Zistem, po katerem se po določenem načrtu že narod slovenski in istersko-hrvatski zatira, tudi odkar imamo ustavo, ta zistem treba odstraniti. To je glavna

in jedina zahteva, katero naj zastopajo naši poslanci. Ako prodró s to zahtevo, todaj so vse dosegli in radostno jih bomo pozdravljali kot del vladne večine; ako pa tega ne dosežejo, nam morda kake obljubljene drobtinice nič ne pomagajo, ker vse to se v dejanskih posledicah nam sovražnega sistema popolno izgubi.

Vseslovenski shod pač ni bil zasnovan le za prado ali šalo. Nas sklepi tega shoda vežejo, vežejo

pa vzlasti poslance in soglasna obsodba naroda bi bila za petami onim poslancem, ki bi hodili pot, katero je nastopil poslanec Šuklje, ker se je v kritičnem trenutku izneveril sklepom vseslovenskega shoda.

Trdno se nadejamo, da resni trenotki najdejo tudi resnih mož, ki v odločilnem trenutku brezozirno zahtevajo tudi odločilnih dejanj.

Razgled po svetu.

Kakor se razume samo ob sebi, pogledjmo najprej doma, kaj da se je novega in imenitnega zgodilo. — *Državni zbor* to pot prav nobene stvari še ni dogljal do konca, ampak deloma čas trati s praznim govorjenjem, vpitjem in ropotanjem, katero še sedaj nemški kričači neumorno nadaljujejo, deloma pa posluša razne predloge, kateri so bolj ali manj koristni, kateri pa vender države in propadajočih stanov ne morejo rešiti, dokler ne postanejo ti predlogi postave. Jedna najimennitnejših zadev državnega zbora je vsekako državni proračun. Kakor namreč skrben gospodar tudi za prihodnje leto skuša preračunati, koliko sme izdati, da ne bo imel zgube, tako dela tudi država svoje proračune. Da odkrito govorimo, proračun za l. 1898 nas prav nič ne veseli. Zakaj ne? Zato, ker se nam nakladajo novi — davki. Denarni minister je dne 1. oktobra tri ure govoril o tem in je spravil strahovito veliko števil skupaj. — Iz te množice podamo svojim bralcem samo te-le: Skupni prihodki, tako upa minister, bodo 719,900 282 gl., t. j. z besedami sedemstodevetnajst milijonov. Stroški pa bodo 715,920.827 gl. Prihraniti si torej more država 3,069 017 gl. Kaj ne, lep račun s takimi številkami, kođer se gre koj na milijone! Rekli boste: No, pa še dobro gospodarijo tam na Dunaju, tri milijone in nekaj čez bodo prihranili. Denarni minister sam pa je priznal, da bo še treba za to in ono kaj izdati, tako da bo preostal le jeden milijon. Dober je, samo da še bolj v dolgove ne lezemo, katerih ima Avstrija — to bodi kar mimogrede povedano — nad sedem tisoč milijonov! — Manj zadovoljni pa zmoremo biti s tem, da se bode l. 1898 izdalo 26 milijonov več ko lani; iz tega sledi, da se bodo morali tudi dohodki zvišati, in sicer za 29 milijonov, ali po domače rečeno, toliko več plačevali bodemo davka. Lepa je ta! Minister sam je priznal, da bo to težko šlo. Pa zvite glave si že znajo pomagati, napraviti hočejo postavo, po kateri bodo izdelovalci sladkorja morali plačevati večje davke. Res, ti bi jih lahko plačevali, ker so bogati. — Toda niti v spanju jim ne pride na misel, da bi sami te davke plačevali, kaj se! Naj pa plača tisti, ki sladkor uživa in rabi, in to smo mi, nižji stanovi posebno. Na, pa ga imaš spaka. Sladkor bode dražji, če le naredo tako postavo in sicer jo mislijo izvesti do 1. januarja 1898. Seveda misli vlada tudi nekaj storiti, med drugim tudi napraviti tudi tak zavod, na katerem se bodo zi-

vila preiskovala, ker znano je, da brezvestni tovarničarji vse ponarejajo, kar se le dá ponarediti; da taka živila za ljudi niso zdrava, ni nam treba še posebej povdarjati. Ravno tako bode država — če ji bo namreč šlo vse po volji — zboljšala plače železničnim čuvajem in drugim manjšim uradnikom. Poplačala bode tudi 4 milijone državnega dolga. — In drugih takih lepih in dobrih stvari več obeta minister, katerih pa danes nčemo povedati, ker čemu bi delali prazne upe? Bodemo raji takrat o tem kaj več govorili, če se vse to uresniči, kar Bog daj. Predno končam poročilo o državnem proračunu, mi je še nekaj na jeziku, česar se moram znebiti! — Kako nesramni so pač oni ljudje, ki vam zlasti pred voltvami obetajo, da bi oni zamogli vse zboljšati, in ki pravijo, da so vsemu zlu v državi krive le nekatere osebe. Takim naj bi dali državni proračun v roko in jim rekli: Na, pa ti bolje naredi, če znaš! Kmalu bodo omolkneli in obstali že pri manjših stvareh, ker ne bodo vedeli z njimi kaj početi. Zboljšanje sedanjih slabih razmer stalo bode še najbolj bistre in učene glave dovolj pota in truda. Če je pa res tako, kakor ti napihnjenci in bahači pravijo, potem proč z ministri in državnim zborom, pa naj oni sami vladajo. Je pač ložje govoriti, ko delati! — Jezikovne naredbe so še vedno kamen izpodtike in vzrok brezmejnemu škandalom, ki se gode v državnem zboru. Po dolgem času obeta se vender rešitev tega zamotanega vprašanja, če bodo namreč i Nemci i Čehi to hoteli. Dne 5. okt. predložil je posl. Dipauli, ud katoliške ljudske stranke, predlogo, da naj se sestavi odbor 36 poslancev, ki naj predloži načrt, kako naj se jezikovne razmere odpravijo mesto njih pa po postavi določi jezikovno vprašanje. To je prav dobro, a predlagatelj je svoje misli tako jasno oblekel v besede, da so Čehi hipoma zrojili, misleč, da jim hoče ta predlog kratiti njih narodne pravice. Toda to nikomur niti na mar ni prišlo in kmalu so se razumeli. Da bi ta predlog le zadobil postavno moč, bo vsaj jedenkrat konec žalostnega narodnega prepira. — Posl. Ebenhoch, kateri je že v zadnjem zasedanju predložil predlog glede preosnovanja ljudskih šol, in o katerem smo že obširneje govorili, ta poslanec predložil je zdaj nov načrt, ki je mnogo boljši od prvega. — Poslanca Iro in Gregorig zmerjala sta se v zbornici s takimi pridevki, kakor capini na ulici, da, slednjič sta že skočila drug proti drugemu vihteč pesti, in da se ni

poslanec Lueger vrnil med nju, se bi bila prav pošteno stepla v zbornici vpricho ministrov in poslancev. — Le dobro, da ni še te sramote doživela avstrijska zbornica, ki bi potem bila izgubila ves ugled pri tujih državah. — Slednjic se nekaj iz državnega zbora, kar se pa tudi nas tiče. Posl. Šuklje, slabega imena po svojem političnem delovanju, izstopil je iz krščansko-slovanske narodne zveze. In zakaj? Tovariši ga niso volili v proračunski odsek, zato se je pa skujal in zapustil zvezo, v kateri je bil že od svojega početka prisiljen in se ni čutil tu nič domačega. No, jokali za njim ne bomo, ampak poglejmo, kje tiči pravi vzrok temu njegovemu koraku. Posl. Šuklje je moz, ki se najraje greje pri vladnem solncu. Sicer je to že precej svetlo in toplo nanj posijalo, pa na stara leta ga zebe in »dvorni svetnik« mu je premalo, bil bi rad kaj več. Kršč.-slov. narodna zveza pa Badenija ni nikdar hvalila in Šuklje se je začel bati, da ne pride pri vladi v nemilost, in čakal je prilike, da se lepo izmuzne. Voliti je bilo treba dva odposlanca v proračunski odsek. Za jednega je hotel biti izvoljen Šuklje, pa poslanci v zvezi so rajši dali svoj glas dr. Kreku, ki je bil pred prekinjenjem državnega zbora zavzemal to mesto. To je bilo Šukljeju dosti in odšel je. »Rodoljub« pa pravi, da je dr. Krek »popolnoma nesposoben za delo«. — Odgovor: Dr. J. Krek je popolnoma nesposoben za delo v smislu Šukljejeve zasebne politike; to je res, ni pa res, da bi bil nesposoben za delo narodno, katero so mu poslanci po-

verili v proračunskem odseku, marveč je se mnogo bolj sposoben ko Šuklje, pred vsem zato, ker je neodvisen; odločen in previden mozak.

Italijani umaknili so se v Afriki iz Kasale, trdnjave na abesinski meji in poklicali vojake domu. Jim je pač zmanjkalo denarja. — Vlada silovito preganja in zatira katoliška društva na Laškem. S tem gotovo ne pospešuje svojih koristij, ampak le pripravlja pot soc. demokraciji.

Španjolci so dobili nove ministre. S Kube odpoklicali so generala Weylerja, ki je slul po svoji krutosti nasproti vstašem. Španija si hoče opomoči, pa ne gre, ker je že preveč zakopana v dolgeh. Zadnjic ji neka banka ni hotela več posoditi denarja.

Rusko cesarstvo je Bog obiskal v nekaterih krajih s slabo letino. Posledica te je nevarnost, da nastane huda lakota, kakor je bila pred par leti. Dobrotljivi car je priskočil svojim podanikom na pomoč in jim ukazal razdeliti veliko denarja v podporo. Dal jim je tudi zasluzka pri raznih podjetjih. — Pod vodstvom židov zasnova so se na Ruskem socijalistična delavska društva. Njih namen je, preobrniti obstoječi red, ne pa podpirati delavcev. Tako žid vedno in povsod ljudi tira v pogubo.

Vodja *nemških socijalnih demokratov*, 72 letni starec Liebknecht se ni prav spoštljivo izrazil o nemškem cesarju in nekem njegovem govoru. Zato so ga pa potisnili v ječo.

D o p i s i.

Iz Jaske na Hrvaškem. Mnogi, posebno pa krčmarji in vinski trgovci se še gotovo spominjajo jaskanskega okraja, kamor so hodili kupovat dobro vinsko kapljico. Ali kakor po drugih krajih, tako je tudi ta okraj zadela nesreča, da se je trta uničila in ljudi, ki so se tega najmanjše nadejali, a pozneje s strahom pričakovali, pahnila v siromaštvo. Lastniki vinogradov v jaskanskem okraju dobili so poprej milijon gl. za vino, a od l. 1890. ne krajcarja. Iz tega vsak lahko razvidi, da so posebno oni, ki so od trsja živeli, zelo osiromašili. Toda hvala Bogu, novi vinogradi so se pokazali, nova ameriška trta se v veliko veselje in tolažbo ubogega kmeta veličastno vzdiguje ter donša obilnega grozdja in izvrstno kapljico. Največ je zasajenih trt v Plešivici, pri svetem Pavlu v jaskanski fari in pri sv. Ani. V Podokičem je še prav malo vinogradov. Akoravno je šele ena tretjina zasajena, je vendar obilno vina, ker so nekateri precej, ko je stara trta poginila, začeli novo trsje saditi ter so nekateri že okoli 100 hekto dobili. Vino je splošno visoke barve, in hekto dobrega pristnega vina se dobi od 20—22 gl.

Št. Pavel v Severni Ameriki. Dan 21. sept. pač ostane v spominu marsikateremu Slovencu, ki je dovolj srečen, da se je lahko udeležil slavnosti, katera je pri-

dejala ječno svitlo zvezdo v že znamenito obnebje, ob katerem se leskečejo imena mož kot Baraga, Mrak in Vertin. Rim se je odločil to pot za Slovence kot škofa po večini nemški škofiji St. Cloud v zahodni Minnesoti. Ko to pišem, je pač že vsakomur po Slovenskem znano ime Jakoba Trobca, novega slovenskoga škofa v Ameriki. Rojen je bil dne 10. jul. 1838 na Logu pri Polhovem Gradcu. Izmed treh slovenskih kandidatov — bili so samo Slovenci med kandidati — izvolil si je sv. Duha, da rabim besede sv. pisma, katerih se je poslužil č. g. gen. vik. J. Stariha pri slavnostnem obedu, moza, na katerega, smemo reči, je padel plašč nepozabnega Barage, dasi ni naslednik na Baragini stolici. 5. julija t. l. poslal je Rim odlok nadškofu J. Ireland-u v št. Pavel, da naj nasleduje ranjkemu škofu Martyju č. g. Jakob Trobec, tedaj župnik nemške cerkve svete Neže v št. Pavlu. Za dan posvečevanja si je novoizvoljeni odločil praznik sv. Matevza, 21. sept., kraj pa sentpavelsko stolico. 8. sept. 1865, ko je bil posvečen ravno na tistem mestu v duhovnika po ranjkem sentpavelskem nadškofu T. Grace-u, si mladi gospod pač ni mislil, da ga čaka ravno na tistem mestu še večja čast in večje breme. Pač si tudi častiti o. Pirc ni tedaj mislil, da bodeta dva njegovih mladih pomočnikov zavze-

mala častno mesto v amerikanski hijerarhiji, namreč nadškof Katzer iz Milwauke-ja in pa naš ljubljeni novoposvečenec. 21. septembra je bil slaven dan za vsakega Slovence v Ameriki, bil je, rekel bi, skoro plačilo in pripoznanje na zemlji za vse trude in težkoče, katere so pretrpeli in še trpe slovenski duhovniki po širni Minnesoti. Posvečeval je nadškof Janez Ireland z asistenco škofa Janeza Vertina in nadškofa Friderika Katzerja. Med drugimi pomagali so pri obredih Slovenci č. gg. J. Stariha, J. Buh, J. Solnce, A. Kastiger, dijakona J. Seliškar, stričnik novega škofa. F. Kerže in bogoslovec I. Trobec, tudi škofov stričnik. Kot je bilo pričakovati, se je vse trlo ljudstva in mnogi so se morali vrniti. Slavnostni govor je imel winonski škof J. Cotter, v katerem je s solzami v očeh v krepkih potezah omenil velikih zaslug in obilnih krepostij novega škofa, da se ni moglo zdržati solzâ ne mlado oko ne staro. Po opravi je bila povabljena vsa duhovščina na slavnostni obed v Hotel Ryan. Udeležilo se ga je deset škofov in kakih tristo duhovnikov. — Da ne pozabim omeniti, slovenski duhovniki so prihiteli od blizu in daleč k redki slavnosti. Prišli so iz daljnih držav Michigan, Ohio in Kansas. — Najprvi je pozdravil novega škofa sam nad-

škof mgr. Ireland. Odlikoval se je med drugimi tudi govor č. g. gen. vik. J. Starihe, sotrudnika novega škofa. Največjega pomena za Slovence je pa bil pač govor stolnega župnika v St. Cloudu, g. E. Jones-a. Omenil je, kako je o. Piro postavil podlago sedanji škofiji St. Cloudski in kako je pridobil za Ameriko tiste mladeniče, katerih dva sta sedaj škofa. Mil. škof Trobec se je s svojo značilno skromnostjo zahvalil vsem, kateri so pripomogli k pomembni slavnosti. Kot pravi apostol zagotovil je nas svoje bratovske ljubezni do nas in pripomnil, da ga vežejo na nas najsrčneje vezi, dasi nas loči daljava. Drugi dan je bil slavnostni obed in sprejem v centralnem semenišču sv. Pavla. Gg. modroslovci in bogoslovci (med njimi 8 Slovencev) so mu zapeli ter mu izrazili svoje odkritosrčno veselje, da je bil on izvoljen škof. Nato sta nam povedala oba z nadškofom Katzerjem nekaj odlomkov iz svoje zgodovine, katera pač ni bila vedno posejana s cveticami. Obadva sta se hvaležno spominjala o. Pirca, s katerim sta prišla v Ameriko 4. aprila 1864. l. Slava pa vsem slovenskim misionarjem in trem slovenskim škofom v Ameriki, Trobcu, Vertinu in Mraku.

Listek.

Socijalist.

Mlada mati sedi na postelji tožna in zamišljena. Poleg nje leži Anica, njena triletna hčerka ter zre z bistrimi očmi materi v oko tako sočutno in mило, kakor da jo hoče vprašati, kaj ji teži srce.

»Mati, jaz sem se močno lačna«, izpregovori otrok, »vsaj majhen košček kruha mi se dajte!«

»Jutri, Anica, jutri! Pri peku nimajo danes več kruha, rasprodali so vsega; le ubogaj pa lepo zaspi, jutri pa dobodeš kruha velik kos.« Tako je potolazila lačno dete.

»Jutri bodo prinesli oče veliko kruha, kaj ne, mati?« vprašuje Anica.

»Da«, odgovori le-ta, ter se premaguje kar more, da je ne premagajo solze. — »Pokrižaj se, Anica, mōli Oče naš, pa zaspi!«

Otrok uboga, sklene ročici ter začne: »Oče naš...« toda pri besedah: Daj nam danes naš vsakdanji kruh! ji zastane glas. Zmogel jo je zaspanec.

Mlado ženo je skrb in žalost prevzela tako, da ni slišala otrokove molitve, še-le pri zadnjih besedah se je vzdramila. Daj nam danes naš vsakdanji kruh! povzame polglasno, nasloni glavo na stranico ter bridko zsočo.

Po hodniku se začujejo nagle, moške stopinje. Vrata se odpró in v sobo stopi čvrst možak, lepega obraza, toda nelepah, divjih oči. Bil je mizar Anton Herman, Marijanin soprog, katera je še vedno slonela na postelji poleg spečega svojega otroka. Kakor že marsikaterega, zmotili in oslepili so tudi njega nauki socijalnih

demokratov. Anton je imel dosti dela, bil je tudi marljiv delavec, ali odkar je začel pohajati družbo socijalistov, imel je vedno manj veselja do dela. Zanimarjal je naposled svoj posel tako, da je njegova mala, preje tako srečna rodbina popolnoma obubožala. K sejам in shodem socijalistov, trajajočim dostikrat pozno v noč, hodil je redno in vestno, zraven je seveda po vzgledu drugih pridno popival, pozabivši na svoje stanovske dolžnosti, na ženo in otroka. Krivdo vse nesreče v družini zvrčal je na rokodelstvo in na slabe čase, ne ná-se, kakor dela vsak len in nebrizen rokodelc. Njegovi »zvesti prijatelji«, voditelji pogubne družbe socijalnih demokratov, so mu pritrjevali ter mu obljubovali zlate gore — pa dobro jedl in pili na njegov račun in na troške drugih, nevednih udov te družbe. Marijana je opominjala, svārila, prosila, a ni pomagalo; ubijala se je z delom čez glavo, vendar je šlo s srečo in hišnim blagostanjem vedno bolj rakovo pot.

»Kje je večerja?« vpraša Anton kratko in jezno, stopivši v sobo, ter sede za mizo.

Zena molči. — »Kje je večerja, pravim?«

Marijana vstane s postelje: »Saj veš, da smo bili že včeraj brez kruha, še Anica je šla nocoj lačna spat.«

Anton jo pogleda osorno ter pravi: »Nič večerje, kaj pa bode zdaj? Jaz moram precej zopet z doma, nocoj imamo shod.«

»Kaj bode zdaj?« odgovarja ona. »Pogledi vendar po hiši, — omaro za obleko zastavil si že oni teden. Gospodar tirja zaostalo najemščino. Dejal je, da jutri —

jutri moramo iz hiše, ako ne plačamo. Le pogledi, je-li še kaka reč, da jo zastavimo?»

Nehoté se je ozrl po sobi. Res je vse prazno in revščina se kaže po vseh kotih — zaradi njega. Da bi zatajil v sebi neprijetna čustva, zatisne oči ter podpre glavo z rokama.

Ana gre k njemu ter mu reče ljubeznivo, objemši ga okolu vratu: »Anton, ubogaj me! Ti si izučen mizar, pusti družbo, ki je nam v pogubo. Vse je laž, kar ti prerokujejo ti ljudje. Tega nikdar ne boče na svetu, da bi bili vsi ljudje jednaki in vsi bogati. Pogledi, kako smo bili prej srečni, ko nisi zahajal med nje. Pridno si delal in molil ter bil zadovoljen. Kako je pa zdaj? — Pogledi Anico, ubogo in gladno svoje dete!

In postalo je Marijani tako tesno pri srcu, da se je jokajoč zgrudila poleg njega na tla. On jo pa pahne od sebe, rekoč:

»Kdo bo že poslušal te večne tvoje tožbe? Pusti mene in se ne vtikaj v reči, katerih ne umeješ! Mi ne zahtevamo drugega kot pravico, in to nam morajo dati, sicer si jo prisvojimo sami!« Jezno odmakne mizo ter hitro hodi po hiši sem in tja.

Marijana vstane ter si obriše solze raz oči, potem dé resno in s poudarkom: »Da, drugim vzeti njih lastnino, to je vaša pravica — konec vašega početja pa božja in človeška kazen!«

»Sam vrag . . .!« zavpije Anton in kakor blazen skoči pred ženo ter ji zamahne z roko.

»Le udari, pa udari tako, da bom imela dosti! Jutri je itak mojega življenja zadnji dan; Bog vedi, da zadnji, Anton«, reče ona ter mirno stoji pred njim.

Ta povesi roko, obrne se, ter molčé ostavi hišo. Urno stopa po mestnih ulicah ter čez most v znano gostilno k tovarišem socijalnim demokratom. Radostno je bil sprejet in pozdravljen. Bili so tu zbrani večjidel taki ljudje, ki so zgrešili svoj poklic in katere so najeli voditelji socijalistične stranke, da so jim lovili nevedne ljudi na limanice.

Po moževem odhodu je sedla Ana na posteljo k ljubljenu otroku; molčala je, le naglo in močno dihanje je pričalo, da ji hud boj vihrá v srcu. Dve uri je sedela pri spečem otroku. Potem vstane ter gre, poljubivši Anico vroče na čelo, ven na cesto. Tema je in tihota. Še jedenkrat sklene napeti vse moči, da spravi moža domu, ter krene naravnost za njim med grešno njegovo družbo. Kmalu je onkraj mostu pred nesrečno gostilno. Postoji, posluša nekaj časa govorjenje in vpitje, ki se čuje iz pritlične sobe, potem gre natihoma k vratom, ter jih nalahko odpre. Za mizo zagleda Antona, sedečega v sredi družbe, na mizi pa razmetane karte in prazne steklenice. Čula je tudi besede: »Kaj ne, Herman, jutri dopoldne gotovo prideš?« Čula odgovor Antonov: »Gotovo pridem!«

Globoko je vzdihnila Marijana, čuvši to besedo. Zapre vrata in hiti venkaj na cesto. Na koncu hiše morala se je nasloniti na zid, da se počije, kajti čutila se je tako

slabo, da so jo komaj držale noge. Potem zbere vse avoje sile ter se vrača počasi proti domu. Toda čudno se ji začne vrteti v glavi; pred očmi ji miglja, kakor tisoč in tisoč lučic. Kakor zblaznela ponavlja besede: Gotovo pridem. — Gotovo pridem. Ne čuti, kako ji veter zanaša dež v obraz; v temi zgreši most ter pride nezavestna na breg vode.

Tu se zgrudi na tla in sede. Čudne misli se ji drvijo po glavi, pozabi na svojo boleost, na — Boga in njegove zapovedi. Kako hladno ji pljuska voda na nogo, kako prijetno šumlja val, vabeč jo k sebi! Pridem, gotovo pridem! zakliče na glas in zibne obupno z glavo naprej — voda zabobni in telo nesrečne Marijane zagrne mrzli val.

Anton je bil uprav stopil s tovariši iz gostilne. Ker je precej deževalo, šli so hitro. Ko pridejo na most, zdi se Hermanu, da čuje od daleč človeški glas, kličeč na pomaganje. »Ali slišite?«, reče tovarišem in postoji. »Tebi se le zdi«, mu odgovoré. »Ne!« ponavlja Anton, »nekdo kliče na pomoč.« Tovariši gredó naglo čez most. ne zmenivši se za Hermanove besede, on pa je ostal za njimi. Neka nevidna moč ga žene kar skokoma nazaj na breg vode, od koder se je čulo stokanje. Tu opazi na sredi vode človeka, borečega se z valovi.

Bliskoma skoči v vodo, in ker je znal dobro plavati, bil je takoj na kraju nesreče. Toda nikogar ne opazi. Dvigne glavo, skrbno se oziraje na vse strani, kar se prikaže ravno pred njim ženska podoba. Urno jo zgrabi ter drži k sebi z jedno roko, z drugo pa plava h kraji. Tu dene nesrečnico varno na tla ter jo ogleda. O groza!

»Moja žena!« — Marijana! Za Boga, moja žena!« zavpije in se zgrudi na tla poleg nje.

Njegovi prijatelji so čuli vpitje. Prihiteli so nazaj ter začeli vzdigovati Antona, nevedoč, kaj se godi.

»Proč!« zakriči Anton, ter plane srdit kvisku. »Proč vsi! vi ste krivi njene smrti in moje pogube!«

Potem vzdigne Marijano, pritisne jo k sebi ter nese s strahom in upom domu. Doma ji sleče varno mokro obleko ter dene v posteljo. Skrbno in previdno jo drgne po celem životu. Kmalu je čutil v svoje veliko veselje, kako se ji vrača dihanje, kako se ji bolje in bolje ogreva telo ter oživljajo moči. Ko pa začuje iz njenih blelih ustnic rahel glas: Anton! pade poleg postelje na kolena, poljubi svoji dobri ženi roko in začne moliti. Že dve leti ni molil.

Drugo jutro sta sedela Herman in Anica vesela pri postelji Marijane. Naglo se ji je zboljšalo. Ko je čez nekaj dni popolnoma okrevala, pokleknila je in najprvo prosila Boga odpuščanja za svoj grozni čin, katerega je storila v obupnosti in kateri bi jo bil storil kmalu nesrečno za čas in večnost.

Ta zgodba zmodrila je tudi Antona, ki se je takoj izbrisal iz družbe socijalnih demokratov. Ko je drugi dan povedal hišnemu gospodarju, kaj se je zgodilo, izkazal mu je ta sočutstvo s tem, da mu je podaljšal obrok za zaostalo najemščino za dva meseca. Ko je

Marijana popolnoma okrevala, ali sta dobrega gospoda oba zahvalit za takazano milost. Ta seže Antonu v roko rekoč: „Herman, ali prevzamete mizarško delo pri moji novi hiši?“ Marijana je skoraj pokleknila pred dobrega moža pri teh besedah. Ali ta jo prime za roko in ljubeznivo potolaži: »Boga zahvalite, da je mož ozdravljen,

njegovim tovarišem se bo pa še veliko slaba godila.« — Anton je bil odsihdob tako priden mizar, da so se mu kar čudili. Kmalu se je vrnila v domovino stara sreča in zadovoljnost, in Anton je večkrat dejal ženi: »Marijana, sedaj sem uverjen, da le delo stori človeka srečnega in zadovoljnega. Bog živi pošteno rokodelstvo!

Razgled po Slovenskem.

Prenos Kopitarja v Ljubljano. Jernej Kopitar, učejak svetovne slave, počiva od 12. t. m. v domači slovenski zemlji, ko je poprej 53 let počival na tujem, na nemškem Dunaju. Porodil se je Kopitar dne 21. avg. l. 1780 v Repnjab, fare vodiške na Gorenjskem. Šolal se je v Ljubljani; 19 let star postal je domači učitelj sestram barona Zige Cojza. V Cojzovi hiši se mu je odprl vir učenosti. Ziga Cojz, pospešitelj slovenske književnosti, je bil tačas najbogatejši in najučenejši mož v Ljubljani. Kopitarja si je kmalu napravil za tajnika, knjižničarja in pomočnika pri urejevanju svojih lepih rudninskih zbirk. L. 1809. je prišel Kopitar na Dunaj, kjer je postal skriptor in pozneje prvi kustos dvorne knjižnice. Pisal je učena jezikoslovna dela, objavljaj staroslovenske spomenike itd. Spoštovali so ga vse Evrope učeni možje kot prvaka v slovanskih vedah in častile so ga kronane glave. Avstrijski cesar ga je imenoval dvornim svetnikom. Ravno se je Kopitar odpravljaj v Rim, da bi po želji sv. očeta ondi osnoval stolico za slovansko književnost, kar zbolil za sušico, ki mu je končala življenje na Dunaju dne 11. avgusta l. 1844. — Ako je kdo vreden hvaležnosti vsega slovenskega naroda, je to gotovo Kopitar, ki je spisal prvo kritično slovnico, ki nam je objavil slavne brizinske spomenike, ki je postavil temelj stari slovenščini, ki nam je odgojil Miklošiča in Vuka, ki so ga častili cesarji, kralji in papeži ter ga odlikovali z redi in častnimi naslovi. Kopitar je ob enem z Vukom počival na pokopališču sv. Marksa na Dunaju. Prenos se je dne 10. t. m. vršil na Dunaju jako slovesno. Dvorni svetnik Šaklje je pozdravil udeležnike, za njim je govoril dunajski šupan dr. Lueger, potem pa je imel slavnostni govor o Kopitarju bivši arbski minister Novaković, o Vuku pa Slovenec dr. Murko. Slavnosti so se udeležili zastopniki raznih oblastev in društev. Nato so se telesni ostanki obeh velikanov učenosti, Kopitarja in Vuka odpeljali po železnici, prvega v Ljubljano in drugega v Beligrad. Pogreb v Ljubljani je bil jako slovesen in je dokazal, da Slovenci cenimo in spoštujemo svoje veleume. Sprevod od kolodvora na pokopališče je bil veličasten. Udeležili so se ga zastopniki vlake, dez. odbora, vseh šol, društev z zastavami in skoro vse slovensko ljubljansko občinstvo. Na krsto je bilo položenih nebroj vencev. Slavnost je pokazala, da smo Slovenci vredni, biti samostojen kulturni narod, ker cenimo znatnost in spoštujemo svoje dušne velikane tudi po njih smrti.

»Slovenec« je dne 14. t. m. obhajal 25letnico, odkar je izšla njegova prva številka. Ogrnil se je zato v slavnostno obleko in prinesel prispevke iz peres svojih najboljših sotrudnikov. In »Slovenec« zasluži, da se omenja njegova 25letnica in da se je spominja s hvaležnostjo vsak veren Slovenec. Saj z njegovim imenom je nerazdružljivo zvezan poglavitni del katoliško-narodnega delovanja zadnjih 25 let na Kranjskem in po vsem Slovenskem. Zato tudi »Domoljub«, hvaležen »sinček« njegov kliče ob tej 25letnici: »Naj živi, raste in cvete še dokaj let v dušni in gmotni prospeh slovenskega naroda!«

Pri sv. Jakobu v Ljubljani so dne 30. sept. obesili v nov velikansk zvonik šestero novih zvonov. Zvonilo je veličastno, jako melodično in hkrati harmonično. Teža posameznim zvonovom brez kemblja je naslednja: I. B., krščen na ime rožnovenske M. B., 3300 kg., II. C. sv. Jakob 2356 kg., III. D. sv. Jožef 1757 kg., IV. Es. sv. Janez Nep. 1389 kg., V. G. sv. Ignacij 765 kg. VI. B. sv. Franč. Ksaverij 420 kg. — Vsi skupaj tehtajo čez 170 centov in stanejo s stolom vred okroglih 15 000 gld. Kembelj velikega zvona sam tehta čez 3 stote. — Stari zvonovi so se preselili na Gorenjsko, in sicer so odpeljali velikega na Breg smartinske pri Kranju, druge tri pa v besniško faro.

Ljudska posojilnica. Ali naj še dalje vlagamo v tuje zavode in hranilnice denar? Gotovo ne, ker imamo domače hranilnice, med drngimi tudi »ljudsko posojilnico« v Ljubljani v Gradišču hiš. št. 1. — Ta hranilnica in posojilnica se je v kratkem času tako močno razvila, kakor ne z lepa kateri drugi jednaki zavod, in daje hrknilnim vlogam popolno varnost, pri tem pa obrestuje vloge po 4 in pol odst., ne da bi se kaj odtagnilo. Vsprejema knjižice drugih hranilnic kot gotovino in tečejo višje obresti nepretrogoma. Gotovi denar se po položnici brez poštnih stroškov pošilja.

Dopolnilna volitev v deželni zbor namesto pokojnega poslanca Kersnika kot zastopnika trgoveke in obrtne zbornice, se vrši dne 16. novembra.

Razpisane so župnije: Preska, Gojzd, Dragatus, Ledine in Osilnica v ljubljanski škofiji do dne 12. novembra t. l.

† župnik dr. Ivan Lipold je umrl v Kozjem na Stajarskem. Bolehal je že dlje časa. Bil je tudi deželni poslanec. Cerkev in domovina žalujeta ob presgodnjem

grobu sina, ki jima je bil zvesto udan vse dni svojega življenja. Naj v miru počiva.

Pri D. M. v Polju pod Ljubljano so dne 10. t. m. prevzvišeni knez in škof posvetili novo, krasno, dvostolpno župno cerkev.

V Črnomlju je umrl vpok. dekan in častni kanonik tržaški, g. Jakob Stariba, zlatomašnik, vitez Franc Jožefovega reda. Rojen je bil l. 1813. v Črnomlju. V vsakem oziru odličan duhovnik je dolgo let uspešno in častno deloval v tržaški škofiji, zlasti dekan v Pičnju; naposled se je vrnil v svoj rojstni kraj, kjer je v visoki starosti sklenil svoje življenje. Naj v miru počiva.

Na Brdu pri Viču fare št. Vid nad Ljubljano se je dne 8. avg. t. l. po sentvidski duhovščini blagoslovila lepa kapelica M. B. Občani so storili vse, da se je cerkvena slovesnost res izvršila v vsakem oziru slovesno. Prisca zahvala vsem, ki so pripomogli k zidanju kapelice, posebno preblagorodni gospej Josipini Treo.

Ponesrečil se je 4. okt. blizu svojega doma v Zabresnici, fare brezniške, Ivan Sodja, krojaški mojster in posestnik. Šel je v gozd po drva, med potjo se mu pa konj splaši, da se voz prevrne in imenovani tako nesrečno pade pod voz, da ga ta pritisne k bližnjemu sidu in da po malo izdihljajih umrje. Bil je komaj 41 let star in oče šesterim malim nepreskrbljenim otrokom. Bil je daleč na okoli poznan in obče čislán mož-poštenjak. Svetila mu večna luč!

Zmrznil. Iz Podgraj: V nedeljo med 10. in 11. uro so šli ljudje od tukaj dobrih pet ur daleč po oglje blizu Sneznika; šele proti večeru so se vračali domov lačni,

premočeni in vsled viharja premrzani. Enemu se je vsled viharja še oglje vzgalo in tako so se zakasnili. Jožef, 16letni sin Štefana Celina iz Kuteževa, je opešal. Stric njegov ga je nesel na rami, a kmalu spoznal, da se mu dečko ne more več okoli vratu okleniti in položi ga na tla mrzlega, mrtvega. 19letni brat njegov tudi opeša, ravno tako 49letni strije. Ako bi ju ne bili ljudje našli na potu in nesli v Zabiče, bi bila tudi ta dva zmrznila.

Hranilnica in posojilnica v št. Vidu pri Zatičini. Z bojznijo smo pričeli 13. sept. 1896. leta imenovano zadruho. Hvala Begu, sedaj lahko z veseljem gledamo v preteklost. Razvoj zadruge je očitiden. Poglejmo. V teku leta, t. j. od 13. sept. 1896 do 13. sept. 1897 imamo zaznamovati sledeče številke: Pristopilo je zadruzi 195 zadržnikov, izstopil eden; 79 vložnikov je vložilo 144krat znesek 26 458 70 gld. vzdignilo pa je 18 vložnikov 22krat 7894 46 gld. Posodilo se je 171 zadržnikom 180krat 23 286 gld., vrnila pa sta dva zadržnika 350 gld. Zadruga si je izposodila od »Ljudske posojilnice« v Ljubljani 6krat skupni znesek 58 000 gld., vrnila ravno temu zavodu 4krat skupni znesek 2500 gld. Skupni promet znaša 66.247 22 gld. — Največja vloga znaša 2000 gld. najmanjša 6 25 gld. Najmanjše posojilo znaša 5 gld. — Ta vspeh posojilnice je tembolj očitiden, ako pripomnim, da je njen delokrog omejen le na št. Visoko župnijo, da daje le na osebni kredit proti poroštvu, in da je razven posebnih slučajev omejeno posojilo posameznikom na 200 gld.

Raznoterosti.

(Dopolnilna volitev za deželni zbor v Vipavi) Ker je žal prezgodaj umrl deželni poslanec g. Matej Lavrenčič, imeli bodo Vipavci in idrijska okolica novo dopolnilno volitev dne 16. novembra. Zato bodo sedaj kmalu na vrsti volitve volilnih mož. Zeleti je, da bi naši somišljeniki trdno stali na straži, ker ta volilni okraj je bil vedno nevaren in je zmago odločevalo le par glasov. Ko se zve iz vseh volilnih okrajev, kdo da naj bi bil kandidat katoliško-narodne stranke, se njegovo ime pravočasno naznani.

(Vsled pijače nesrečen postal.) Hlapec, ki se je večkrat napil, se je zopet enkrat nalezel po različnih gostilnah piva, vina in zganja. Šele pozno je zapustil mesto in se vračal v bližnjo vas. Ko je bil na polju zaide od prave poti v nek rov, kjer so pred dolgim časom kopali rudarji. Rov je bil zelo globok. Gospodar, pri katerem je hlapec služil, je bil navajen na hlapčeva izostajanja, in ni ničesar hudega slutil, ko drugi dan hlapca še ni bilo doma. Ko pa tudi drugi dan hlapca ni bilo domov, so ga začeli iskati. Po dolgem iskanju so zasledili hlapčev klobuk in potem so prišli tudi nje-

govemu lastniku na sled — čez šest dnij. Onemogel je ležal v rovu. Pri padcu si je desno nogo iz ledij vrgel in na drugi se poškodoval. Hrana mu je bil kos kruha, ki ga je vzel iz gostilne s seboj in tobak, ki ga je zvečil. Pil je kalno vodo, ki se je ondi nabrala. Najhujše pa je bilo to, ker se je z nogami vdrl v blato in vodo na dnu rova. Prehladil jih je, odmrle so mu, začele gnjiti in pozneje so mu jih morali odrezati. To so bile posledice pijače. Na telesu pohabljen in nezmožen, svoj kruh prisluziti, je bil odslej nadloga občini. Vrh tega ga je pa do smrti mučila zavest, da je sam vzrok svoje nesreče.

(Neobčutljivost zamorcev.) Zamorci so za bolečine mnogo bolj neobčutljivi, kakor pa Evropejci. Neki angleški časopis navaja za to sledečih zgledov: Zamoreu so odrezali nogo. Drugi dan je že zapustil postelj in je skakal po holnišnici z eno nogo. Drugemu so na roki odrezali tri prste. Drugo jutro se je že podal na potovanje in je mnogo rabil ranjeno roko. Nekaj žensk je bilo nevarno ranjenih pri streljanju na nekega poglavarja, ko je kupčeval s sužnji. Kljub temu so drugi

dan že pobirale drva po gozdih, nosile vodo in druga dela opravljale. Drugi dan so pa vendar vsled svojih ran umrle.

(Iz Šmihela ob Nadanjem selu.) Sv. Marjete zvonček na Tabru blizu St. Petra na Notranjskem se je letos slabo obnesel. Pravijo, da so Zagoreci že dajali 300 gld. zanj. Postojanci pa menda še več, a vendar nam letos ni odgnal toče, katere še ni bilo v Šmihelski kaplaniji od pamtiveka, zlasti v toliki sili ne. Uničila je 12. sept. t. l. vso ajdo, skoro vse grozdje, fitol, repo itd. Več ali manj trpeli so pa tudi vsi drugi jesenski pridelki. Najbolj so prizadete vasi Nadanje selo, Mala Pristava in Narin. — Sv. misijon smo imeli od 3. do 10. okt. Priprosto, a vendar tako prijazno in ljubeznivo se je vse vršilo, da se nam je zdelo, da smo iz zemeljskih gorja prestavljeni v drugi svet. Bog povrni gg. misijonarjem iz reda sv. Vinc. Pavl., ki so nas s svojimi prelepimi govori pridobili za sv. stvar. Bog povrni tudi gg. duhovnikom — sosedom, ki so radovoljno prihiteli spovedovati! Z veseljem se bomo vedno spominjali sv. misijona, zlasti pa še vtisnili v srce nauk, da le vera zamore človeka utolažiti.

(Potres.) Iz Radovice, 18. okt.: Čutili smo 10 min. pred 7. uro v jutro potres. Smer mu je bila od severa proti jugu. — Iz Jaske: Danes, dné 18. okt. čutil se je 3 minute pred 7. uro zjutraj 3 sekunde trajajoč potres brez sunka.

(Ne v Ameriko) Iz Trnovega na Notranjskem se nam poroča, da piše neki K. (z Velike Bukovice) iz južne Amerike jako žalostno. — Pismo je oddano dné 12. septembra 1897 in je došlo dné 11. t. m. na Veliko Bukovico. Čujte, kaj piše K. svojemu prijatelju Andreju: »Dam Ti na znanje, da se bote v kratkem videli z našimi družinami, ker tukaj ni več obstanka za nas. Jaz pa mislim še tukaj ostati, ker mi ni mogoče nikamor si pomagati. Kajti tukaj so me prijeli divji ljudje in sedaj ne vem, kedaj bom še prost. Torej sedaj naj le pridejo tisti, ki po vasi prepevajo, ako hočejo radi v sužnost priti; pa tudi v vasi Vaši blago (živina) ne trpi tako, kakor ljudje tukaj. Pozdravi . . . in zdaj Ti nimam nič več slabega razlagati in tistim, ki se les (sem) odpravljajo, povej, naj le rajši doma ostanejo in brajde se sadijo in sladko vince pijejo. Jakob K. bi tudi rad prišel domu, da more, pa ga še ne bo, ker tukaj ni tako lahko uiti.« — Toliko v svarilo onim, ki hočejo po vsi sili postati — beli sužnji!

(Brez vere) Nek socialni demokrat se je hvalil, da je po dolgoletnem trudu prišel tako daleč, da je svojo ženo pripravil ob vero. Poprej je bilo njeno največje veselje, da je hodila v cerkev in prejemale svete zakramente, sedaj pa je ravno nasprotno. Tovarishi-sodrugji so ga hvalili in v zvezde kovali in pozno v noč je meril cesto proti domu. Pred hišo je bila zbrana velika množica ljudij. Ko stopi delavec v svojo sobo, vidi njo in njene tri otroke mrtve v postelji. Samomor je pretrgal nit življenja. Na listku pa je pustila žena te-le besede, s katerimi je opisala vzrok čveterega umora: »Dokler sem ve-

rovala v Boga, sem imela dovolj moči za prenehanje vseh rev in nadlog. Odkar mi je pa mož vzel vero, sem nesrečna. Da moji otroci ne bodo ravno tako nesrečni, sem nje in sebe zastrupila.

(Železnica na gore Sinajsko.) Iz Sueza se poroča, da namerava angleška družba, ki hoče napraviti železnico čez sinajski polotok k perzijskemu zalivu v mesto Basova, narediti železnico na goro Sinaj. Na gori, na katero se more le od jedne strani priti, bodo zidali kolodver tam, kjer stoji sedaj kameniti križ, ki ga je postavila cesarica Helena, mati cesarja Konstantina, in kjer je stal — kakor pripoveduje ustno izročilo — Mojzes, ko mu je Bog dal zapovedi. Železnica pojde tudi mimo pekla, v katerem se je mudil nekaj dni prerok Elija, ko je bežal pred Balovimi duhovni.

(Turški carinski urad in pa krogle za kegljišče.) Dominikanci v Jeruzalemu so naročili za svojih gojencev kegljišče kroglice iz Evrope. Kroglice pridejo v Jope. Tedaj nastane pri turškem carinskem uradu splošno vznemirjenje. »Te kroglice so sumnjive; v njih je dinamit, zato naj se kofiscirajo.« Jedno kroglo so takoj varno prešagali, — našli so sam les. Vender so jih izročili preiskavalšču. Tudi tukaj je nastal radi njih nemir. Mislilo se je, da so bomba, ki se morajo poslati vojnemu ministertvu v Carigrad. Še več! Turkom v Jopah so naročili, naj bodo še bolj pazljivi in na naročevalca v Jeruzalemu so pošiljali pisma in ga izpraševali radi krogel. In to radi navadnih »pušpanovih« krogel, katere so Turki gledali, kakor žaba jajca.

(Ženske gospodarstve.) V mestu Jamestown so pri zadnjih volitvah izvolili v vse urade le ženske. Takoj ko so ženske začele »hlače nositi«, so se spravile nad hiše in dvorane, kjer so možje igrali. Niso se dolgo posvetovale, kake kazni naj napevedó, marveč vsaka je vzela orodje, katero ji je prišlo v roke: sekire, motike, kladiva itd. Tako oborožene se napotijo pozno zvečer v igrališča. In »močni rod« je moral pete odaesti. Hrabre Amazonke so med vriskanjem pod okni stoječe množice razbile vso opravo v igralnih dvoranah, pivo in zganje so pa zlile na ulico.

(Kakor meriš, tako se ti odmeri! Meščan je jezdit čez vas. Na cesti je ravno stal župan s pipico med zobmi. Jezdec ga pozdravi in ga vpraša, koliko je že ura. Po kmečko se mu odreže župan: »Tako okoli tiste ure je, ko je treba osle na vodo goniti.« Tujec tudi ni držal jezika in mu je odgovoril: »In vi še tukaj stojite!« Potem je mirno dalje jezdit.

(Čuden preklie) Švicarski listi poročajo, da so v vzhodni Švici nekemu meščanu naložili precej več davka, kakor ga je imel prešnje leto. Zaradi tega se je razjezil ter je očitno zabavljaj mestnim očetom, rekoč: »Polovica mestnih odbornikov je norcev«. — Mestni očetje, prepričani, da je dober glas boljši nego zlati pas, so zahtevali preklica od obrekovalcev. Ta je tej zahtevi ugodil ter objavil preklie, glaseč se: »Polovica mestnih odbornikov ni norcev!«

(Prevarjena.) Bilo je za časa senene košnje. V neko hišo stopi človek, ki je beračil, čeprav bi bil še

lahko delal. Gospodinja zanjerga, da je dosti dela, naj torej nikar ne postopa. — »Saj ravno dela iščem,« odreže se ji postopač. »Ali ga imate kaj?« — »Seveda, več dni boste lahko pri nas seno kosili.« — »Dobro! toda s praznim železdem človek težko dela.« Gospodinja mu prinese jedilj. Ko se moč nasiti, ne gré na delo, marveč se priporoči rekoč: »Hvala lepa, toda za kosnjo je prevroča.«

(Hudomušno.) Gregor, stanujoč v hiši Udrihovca Jurija, sreča tega na stopnjicah ter mu pravi: »Ste li slišali, kako je sinoči treskalo in grmelo?« — »Slišal sem, slišal in prav dobro razpoznal glas vaše soproge,« hudomušno odgovori Udrihovec.

(Na kamniški železnici.) Potratov Kozma pelja počasaj z volmi čez železnični tir. Tu pride vlak in strojevodja ga komaj ustavi, da se ne zgodi nesreča. Strojvodja in sprevodnik pristopita k vozu, na katerem Kozma mirno sedi, pušč iz svoje pipe. Razburjena ga vprašata

po imenu ter mu zapretita: »Le pripravi se! plačal boš prav tečno deparno glóbo!« — Kozma: Kaj, plačal?! Bóditá vesela, da se ni ničesar pripetilo vašemu vlaku!«

(Prevelika deta.) Zenu Mško snubi pri gosp. Balohu njegovo hčer. Gospod Baloh je takoj zadovoljen. »Koliko ji bote pa dote dali?« vpraša Mško. »Za vsako njeno leto tisoč forintov,« odvrne gospod Baloh. — »Koliko let pa imaš?« poizveduje Mško. Gospod Baloh: »36 let.« — Mško: »Toliko dote je same preveč; s polovico bi bil popolnoma zadovoljen!« To rekoč se posloví.

(Zakaj pa ne?) Visokošolec, hoté dražiti natakárja, ki predenj postavi vrček piva, mu reče: »Zdaj mi pa prinesite še pečenega slona!« — »Zakaj ne?!« se odreže natakár, »velja tri tisoč forintov; prosim pa, da plačate naprej.«

(Umevno.) Učitelj vpraša Nacka: »Kakšne lase so imeli naši stari Slovani?« — Nacek malo pomisli ter odgovori: »Naši stari Slovani so imeli sive lase.«

Narodno gospodarstvo.

Premovanje konj za l. 1897.

V nastopnih vrstah pričbujemo imena dosedanjih odkupovancev. — Pri premovanju z deželnimi darili v Bohinjski Bistrici so dobili: Prvo darilo v znesku 25 gl. Lorenc Vojvoda iz Bistrice, drugo darilo 20 gl. Martin Jeklar iz Koprivnika, Ivan Arh iz Stare Fužine in Ivan Stara iz Česčnjice po 15 gl. Nadalje Matevž Zupan iz Srednje Vasi, Matija Dobravec iz Česčnjice, Francisek Korošec iz Jereke, Ivan Arh iz Stare Fužine in Ivan Rozman iz Polja po 10 gl. — Pri premovanju v Lescah so dobili: a) za kobile z žrebetom posestniki: Šimen Rošič iz Ribnega 35 gl., Anton Zupan iz Zasipa 20 gl., Josip Palovšek iz Slatne 15 gl., Ivan Cotelj iz Zgoš 15 gl., Alojzij Rozman iz Zgornjega Otoka 15 gl., Martin Zvegelj iz Zgornjih Gorij in Andrej Ažman iz Hraš vsak srebrno svetinjo; b) za mlade ubrejene kobile posestniki: A. Meršol iz Hraš 25 gl., Alojzij Zerovec iz Mlinnega 20 gl., Matevž Zvat iz Lepenc 15 gl., Ivan Skomavč iz Zgornjih Laz in Ivan Hudovernik iz borij vsak srebrno svetinjo; c) za eno- in dveletne žrebice posestniki: Valentin Šmid iz Ribnega 10 gl.; Anton Apih iz Zapuž 10 gl., Anton Mežnarac iz Vrbe, Anton Mežnarac iz Vrbe, Anton Legat iz Sela in Ivan Rozman iz Bitenj vsak srebrno svetinjo. — Pri premovanju v Kranju so dobili: a) za kobile z žrebetom posestniki: Ivan Dolenc iz Stražišča 35 gl., Ivan Vogovec iz Vokla 20 gl., Urban Veber iz Zaliloga 15 gl., Ivan Mrčun iz Bašlja 15 gl., Ivan Zupan iz Sv. Križa 15 gl. in Francisek Dolžan in Golnika srebrno svetinjo; b) za mlade ubrejene kobile posestniki: Šimen Jereb s Spodnjega Brnika 25 gl., Jakob Primožič od Sv. Katarine 20 gl., Francisek Aleš iz Podreč 15 gl., Jurij Gasperin iz Smartna in Ivan Poličar s Spodnjega Brnika vsak srebrno svetinjo; c) za eno- in dveletne žrebice posestniki: Peter Mali iz Seničnega 10 gl., Matevž Barle iz Luže 10 gl., Ivan Zamer iz Vokla, Jakob Bašar iz Zgornjega Brnika in Ivan Barle iz Grada vsak srebrno svetinjo. — Pri premovanju v Kaniškem so dobili: a) za kobile z žrebetom posestnik Ivan Urh iz Vrh-povelj 30 gl.; b) za mlade ubrejene kobile posestniki: Jakob Stok iz Pristave 25 gl., Ivan Držar iz Kaple

Vasi 20 gl., Anton Cernivec iz Sinjovega Turna 15 gl., Ivan Štupar iz Nasovč in Jernej Slapnik iz Zgornjega Tuhanja vsak srebrno svetinjo; c) za eno- in dveletne žrebice posestnika: Ivan Slavec in Jakob Stok oba iz Prešerij vsak po 10 gl. — Pri premovanju na Vrhaiki so dobili: a) za kobile z žrebetom posestniki: Francisek Mrak iz Plesivice 35, Francisek Trček iz Bevk 20, Ivan Jeraj iz Sinje Gorice 15, Francisek Romškar iz Loga 15, Ivan Kanec iz Podsmreke 15 gl., Ivan Marinko iz Vnanjih Gorij, Matija Lenarčič iz Loga in Francisek Oven iz Podsmreke vsak srebrno svetinjo; b) za mlade ubrejene kobile posestniki: Ivan Novak iz Notranjih Gorij 25, Martin Pleško iz Brezovice 20, Anton Ratar iz Podsmreke 15 gl., Josip Dolinar iz Kozarj in Ivan Kutar iz Brezovice vsak srebrno svetinjo; c) za eno- in dveletne žrebice posestniki: Ivan Marinko iz Vnanjih Gorij 10, Francisek Remškar iz Loga 10 gl., Anton Lenič iz Brezovice, Josip Kavčnik iz Loga in Matija Remškar iz Brezovice vsak srebrno svetinjo. — Pri premovanju v Ribnici so dobili: a) za kobile z žrebetom posestnik Bernard Kovarič iz Soderžice 15 gl., b) za mlade ubrejene kobile posestniki: Ivan Bregar iz Ribnice 25, Josip Čušarac iz Nemske Vasi 20, Jakob Čušarac iz Dolejše Vasi 15 gl., Andrej Podhoj iz Ribnice, Anton Tanko iz Goriče Vasi in Jurij Mhič iz Skalo-ljva pri Kočevju vsak srebrno svetinjo; c) za eno- in dveletne žrebice posestniki: Jurij Hutter iz Željen pri Kočevju 10, Ivan Rus iz Ribnice 10, Josip Zamida z Male Gore, Jurij Mhič iz Skalo-ljva pri Kočevju, Josip Kovač iz Gornje Vasi pri Kočevju in Jurij Poje iz Zajč-jega Vrha vsak srebrno svetinjo. — Pri premovanju v St. Jerneju so dobili: a) za kobile z žrebetom posestniki: Ivan Stojin iz Ostroga 35, Matija Venč iz Zaboršta 20 gl., Josip Tavčar in St. Jerneja, Josip Globelnik iz Skočjans in Anton Barborič iz Čadražev vsak po 15 gl., Ivan Rotman iz Kopic in Anton pl. Fettič Frankheim iz St. Jerneja vsak srebrno svetinjo; b) za mlade ubrejene kobile posestniki: Francisek Fabijan iz Dolnjega Gradišča 25, Ivan Vrtačič iz Pristavice 20, Peter Karhin iz Dolnjega Gradišča 15 gl., Josip Janežič iz Most in Josip Banič iz Smednika vsak srebrno svetinjo; c) za eno- in dveletne žrebice posestniki: Ivan Stojin iz Ostroga

15, Ivan Kerbin iz Zgornjega Gradišča, Mihael Farrer iz Velike Vasi in Matija Miklavčič iz Mahorovca vsak po 10 gld., Janez Skrijanc iz Kostanjevica, Peter Kerbin iz Spodnjega Gradišča in Martin Soln iz Sela vsak srebrno svetinjo. — Pri premovanju v Trebnjem so dobili: a) za kobile z zrebatom posestniki: Josipina Hribar iz Velikega Gabra 20, Ant. Bizjak iz Skuč in Francišek Grabnar iz Velikega Gabra vsak po 15 gld.; b) za mlade ubrejene kobile posestniki: Ivan Zajec iz Podboršta 25, Francišek Razdrh iz Temenice 20, Francišek Bizjak iz Skuč 15 gld., Josipina Hribar iz Velikega Gabra in Julij Treo iz Male Vasi vsak srebrno svetinjo; c) za eno- in dveletne zrebice posestniki: Ivan Slak iz Knežje Vasi in Ivan Smolič iz Skuč vsak po 10 gld., Josip Mavsar iz Igljenika, Anton Kukenberger iz Zgornjih Ponikev, Jakob Košak iz Družinske Vasi in Josip Bregar iz Stojanskega Vrha vsak srebrno svetinjo.

➤ Prihodnja številka „DOMOLIUBA“ izide dne 4. novembra 1897 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 16. oktobra:	74	40,	37,	28,	29.
Gradec, 16. oktobra:	27,	67,	53	2,	83
Line, 9. oktobra:	29	43	69,	65	18.
Trst, 9. oktobra:	34,	6,	29,	21,	68.

Tržne cene v Ljubljani.

20. oktobra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica m. st. . . .	11	50	Špeh, povojen, kgr.	—	70
Rež, „	8	—	Surovo maslo, „	—	82
Ječmen, „	6	30	Jajce, jedno	—	3
Oves, „	6	20	Mleko, liter	—	10
Ajda, „	8	—	Goveje meso kgr.	—	64
Proso, „	7	80	Telečje „	—	60
Koruza, „	6	20	Svinjsko „	—	54
Krompir, „	2	60	Kostrunovo „	—	36
Leča hkl.	12	—	Pišanec	—	55
Grah, „	12	—	Golob	—	17
Fitol, „	10	—	Seno, 100 kgr. . . .	1	70
Maslo kgr.	—	94	Slama, „	—	1 60
Mast, „	—	72	Drva trda, 4 kub.mtr.	7	—
Špeh, svež „	—	60	„ mehka	4	80

Radi izpraznenja skladiščnih prostorov so za vsako ceno naprodaj

stara okna, vrata, steklene stene, železna omrežja itd.

Natančneje se poizve pri stavbinski tvrdki

224 1

Viljem Treo

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 10.

Povesti

X. zvezek: **Andrej Kalan**

izšel je ravnokar ter se dobiva komad 20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani. Tudi III., IV., V., VI., VII. in VIII. zvezek so še v zalogi.

V vsakem poštno-oddajnem okraji, v vsaki fari in po potrebi v vsaki občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot 104 10—6

zaupni mož, posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslukom od nekega, mnogo let obstoječega avstrijskega podjetja prve vrste. Pismena ponudbe pod „V. u. G.“, Gradec, post. rest.

Učenca

sprejme Fr. Wizjan, sedlar Rimska cesta št. 11. v Ljubljani. 223 2—1

Zahvala.

Za mnogobrojno udeležitev pri pogrebu prečastitega gospoda

Jakoba Stariha

zlatomašnika, častnega kanonika, dekana v pok., viteza Frano Jožefovega reda itd.

izrekamo tem potom vsem čestitim spremljevalcem, osobito prečast. g. dekanu semiškemu za sprevid in opravljeno slovesno sv. mašo, in vsi velečastni duhovščini od blizo in daleč, visokorodnemu gospodu okrajnemu glavarju in vsem gg. uradnikom, sl. mestnemu občinskemu zastopu, gg. učiteljem udeleživim se s šolsko mladino sprevida, gg. pevcem za ganljivo petje pred hišo in na grobu, častni pogrebni bratovščini žalostne M. B., slav. požarni brambi in mestni godbi v Črnomlju, vsem drugim gospodom in gospem, sorodnikom, prijateljem in znancem in vsemu občinstvu.

Ob enem prisrčna zahvala vsem onim, ki so nam pismeno ali ustno izrazili svoje odkritorčne sožalje, ter prosimo, da blagega pokojnega gospoda kanonika ehranijo v trajnem spominu in molijo za večni mir in pokoj njegovi duši.

V Črnomlju, dne 16. oktobra 1897.

225 1—1

Žalujoči ostali.

Oelz^{ova} kava

je najboljši in najčistejši primesek h kavi.

149 25—17

Čestite gospodinje!

Zahtevajte in kupujte to kavo!

Prodaja se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Od vseh avstrijskih škefov potrjeni in od vis. c. kr. ministarstva za uk in bogooštije pripušteni

mali, srednji in veliki katekizem ali krščanski nauk

v slovenskem jeziku, kateri bude v rabi po avstrijskih ljudskih šolah od prihodnjega šolskega leta nadalje, je ravno kar izdelan ter se dobiva

mali po 15 kr., srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr.
v prodajalnici katol. tisk. društva v Ljubliani

(H. Ničman) Kopitarjeva ulica.

Prodajalci dobé primeren popust.

Prporočen od zdravnikov

Marijateljki grenčec

(v trgovini popolnoma prost, sme ga torej prodajati vsak trgovec. Najboljše nadomestilo za prepovedane takozvane Marijateljke ledoladne kapijice. Razprodajalci dobé najvišji popust. Plakati v vseh jezikih za reklamo se dobéastonj)

Okrepčujoč, okusen, poživljajoč, osvetožajoč, zdravilo pospešujoč, v dijetalnem oziru blagošojen je

Želodčni grenčec najfinejšega

vonja (aroma) in najboljšega ukusa, ne zoperno grenek, marveč prijetno pogreni. — Srečno izbrana sestava izredno dobrih, čistih selišč, najveštnjša priprava s najboljšo podstavo alkohola omogoči prirajanje najizvrstnejšega želodčnega grenčeca, kateri krepi želodec in izvrstno učinkuje proti oslabljenju želodec in njega prebavnih organov. Prporoben od zdravnikov, potrjen po neštevilnih sahalah. — Steklenica 30 kr., 6 stekl. 1 gid., 12 stekl. samo 2 gid. — Dobiva se v vseh prodajalnicah, toda pri nakupovanji: **Pozor!** Pristen in pravi ima varstveno znamko **Marijino Celje**, katera je oblastveno vknjižena. Da pa se pri kupovanji obrvaruje ponašenega ali pokvarjenega blaga, je najprporočljivejše obrniti se pisмено naravnost do glavne zaloge

Varstvena znamka.

Leharna Trnóczy, Ljubljana, Kranjsko, katera razpoliža — da se občinstvo seznaní s pravim, pristnim blagom — najmanj 6 steklenic s obratno pošto po vseh delih sveta 191 24-10

Sidro

Liniment. Capsici compos.

144 18 iz lekarne Richter-jeve v Pragi

priznано izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobili posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gid. v vseh lekarnah. Zshleva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 45 25-25

Richter-jev liniment s 'sidrom'

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s znano varstveno marko 'sidro' kot pristen.

Richter-jeva lekarna pri sistem levi v Pragi.

Vožnje karte in tovorni listi

Ameriko

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovano od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovoljno

koncesijonovana potovalna pisarna

194 12-8 **H. Schmarde**

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 4.

100 do 300 gid.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter parved brez zgbu, ako hoče prodajati pestavno dopuščene sročke in državna pisma.

Ponudba na Luđeviku Oesterreicher, Budapest VIII. Deutshegasse 8. 459 10-7 198 10

Prodá se iz proste roke posestvo:

hiša, zemljišča, travniki in gozdi za 3500 gl.

Pripravno tudi za kak obrt. Več poizvé se pri **Lor. Spruk** v Skadovljah, p. Mengeš. 314 2

Priznано najboljše perilno sredstvo!

Lessive-Fenisov lug.

223 1 Patent; J. Ploot, Pariz.

Ohrani perilo, mu daje lepoto; pri pranju ni treba kraven nikakove žajfe, sode, pepela itd. To izvrstno sredstvo za čiščenje ne škoduje ne platnu, ne volni, ne svili ali rokam. Provroča malo truda in je neobhodno potrebno vsakemu gospodinjstvu.

Ta lug osnaži vse na najboljši način!

Lessive-Fenisov lug

zajamčeno brez klora in neškodljiv prodaja v savojih v Ljubljani:

- Gosp. J. Perdan,
- " M. E. Supan,
- " A. Stöchl,
- " J. Jabačič,
- " A. Sarabon,
- " Kham in Murzik,

- Gosp. J. Fabjan,
- " J. Klauer,
- " F. Grobel,
- " V. Schiffer,
- " Fr. Stupica,
- " L. Hauser,

gosp. Kavčič in Lilleg. 602 6-3

Pravo tirolsko sukno (loden)

priznано najboljša tirolska nevaljana sukna sa simaka in letna oblačila, sa moške in ženske vsakega stana, le iz dobre volne napravljeno, vsega priporočljivejša vredno po svoji trpečnosti in po niski ceni, izdeluje iz razpoliže prva Gorjansko-Tirolska tovarna za sukno

A. Draxel-a sinovi v Flirsch-u,

Tirolsko D. 211 6-4

Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja ob bolezni in smrti naše preljubljene in nepozabne hčerke

Valentine

izrekamo iskreno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno za darovane krasne vence, in sploh vsem, kateri so se udeležili spreveda ljubljene rajnce k večnemu počitku.

V Idriji, dne 5. oktobra 1897.

226 1

Zalujoča rodbina Treven.

Hotel Fischer, Kamnik, Kranjsko.

Ponizno podpisani slavnemu občinstvu uljudno naznanja, da je s 1. majem letos občeznani

hotel Fischer

v mestu Kamnik, najprijetnejšem zavetišču in kopališču, prevzel zopet v lastno rečijo.

Prispevajoč se slavnemu občinstvu za obilni obisk naznanja, da bo de skrbel prav posebno zadovoljiti cenjene goste z izborna vinske kapljice, vselej svežim pivom, z dobro, ukusno gorko in mrzlo kuhinjo.

V hotelu se nahaja mnogo sob za prenočišče, kakor tudi letna stanovanja.

S spoštovanjem

189 10-9

Fran Fischer.

Kdo pije
Kathreiner
Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, bo
srdav ostati in si kaj prihraniti.

(189) 15

Staropreizkušeno dijet. kosmet. sredstvo (vrihalno) za okrepčaje in utrjenje kil in mišic človeškega telesa.

Kwizdov fluid

Znamka: kača (hribelnaški fluid)

Z uspehom ga rabijo hribolazci, biciklisti in jahači, da se utrdé in okrepčajo po dolgem naporu.

Cena: steklenica 1 gl., po steklenice 60 kr.

Pristen se dobiva v vseh lekarnah.

Glavne zalogo ima
okrožna lekarna v Korneuburgu
pri Dunaju. 118 8-8 G

Jedino pravi Balsam

(Tinctura balsamica)

iz lekarne pri „angelju varhu“ in tovarne farmaceutičnih preparatov

A. Thierry-ja v Progradi pri Rogatec-Slatini.

Preskušan in potrjen od zdravstvenih oblastev.

Najstareje, najpristnejše, najreelnejše in najojnejše ljudsko domače zdravilo, ki uteši prane in glušne boleste kró v železcu itd. ter je vsa-reno netranje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja

V svrhe varnosti občinstva pred ničvrednimi ponarejenji nosim od sedaj naprej to-že obilnostno registrirana varstveno znamko.

tvrdka Adolf Thierry, lekarna pri „angelju varhu“. Vsak balsam, ki ne nosi zgoraj stojéce zelene tiskane varstvene znamke, naj se odkloni kot šim cenejo tem nič vredneje ponaredbó. Pazi naj se teraj vedno natančno na zeleno varstveno znamko, kakor zgoraj! Ponarejalce in posemevalce svojega jedine pravega balzama, kakor tudi prekupes nič vrednih ponarejenih, občinstvo varajoših drugih balzamev, znanstvenim največje oodnjekim-petem se podlagi zakona s varstvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj-se naredi direktne in-načelvi: Na angelja varha lekarno A. Thierryja v Progradi pri Rogatec-Slatini. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franke vsake avstro-ogerske pošne postaje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti predplačilu ali poštnemu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšno zeleno varstveno znamko, katero mora nositi v znak pristnosti vsaka steklenica.

Adolf Thierry, lekarnar

189 80-19 v Progradi pri Rogatec-Slatini. 396 30-18

Največji izbor.
Skrbnic.
L. Mikusch,
tovarna dehtikov,
Češkoslovenski trg št. 18.
Vsečiste tovarnila

170 38-14